

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, corespondențe, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 120 „		
Pe un pătrar de an 60 „		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

Hristos în viața noastră.

Viața modernă e o monstruoasă idololatrie, în care vechii idoli sunt înlocuiți zilnic prin alții noi și în care lipsește orice ierarhizare superioară și riguroasă a bunurilor, a idealurilor frumoase și sublime. În timpul nostru există din nou puternică sete metafizică, care nu areareori corespunde unei inutile oboseli, fără un real rezultat în această uriașă încurcatură a gândirii și a lucrărilor omenești pentru că ea este încă destul de departe de a fi un îndrumător la Hristos.

Setea aceasta metafizică adeseori nu este decât spiritualitatea ursuză a unor firi abstracte, cari filosofează asupra problemelor vieții, fără să aibă vre-o legătură cu cuprinsul concret al acestei vieți. Așa se explică faptul, că timpul de după război, cu noua și complicata sa configurație sufletească, cu pretențiile multilaterale ale sufletelor, cu neliniștile, nemulțumirile și nevrozele lor, au găsit pe cei puși de Hristos pentru a-i păstori, înapți; nu atât în a-i îndruma pas cu pas pe căile dezvoltării celei bune, cât în a-le putea înțelege starea lor faptică.

Deoparte noi vedem pe liber-cugetătorul, care cu mijloace cu desăvârșire abstracte, luptă împotriva religiei și care putem spune că habar n'are de esența și înțelesul adevărilor religioase; de altă parte vedem pe apologetul care cunoaște desigur, mai ales în zilele noastre, destul de bine tărâmul său, dar care nu cunoaște destul de bine starea sufletească a necredinciosului și prea de grabă presupune la fie care trufie intelectuală, acolo unde e vorba de o lipsă de cucernicie; și chiar trufia intelectuală

nu trebuie numai decât să o condamnăm moralicește, întru cât ea este doar rezultatul logic al unei seculare evoluții spirituale, care printre alte consecvențe dezastruoase, trebuia să ducă inevitabil și spre o lipsă din ce în ce mai mare de evlavie și cucernicie. Când oamenii raționali unilaterali au început să materializeze adevărurile credinței noastre, când niște oameni sentimentali se sbat într'un fanatism anarhic, nerecunoscând că ortodoxismul este intruparea preciziei și simplității creștinismului primar, când firi unilateral-sociale nesocotesc cel mai personal element al creștinismului, dăinând astfel puternica cetate a societății omenești, când propovăduitorii idealști ai creștinismului nu lasă să se întrezărească nimic din atotpătrunzătorul realism al lui Hristos, nu trebuie să ne mirăm că am ajuns la astfel de stări anormale. Căci noua doctrină a societății nu e decât un bizar amestec de credințe și practici foarte diverse de magism, ocultism, spiritism și de budism mai ales, care împrumută organizarea cultică, terminologia și cosmogonia modernă.

A te apropia de creștinism și de tainele lui numai cu luminile rațiunii este un act de îndrăzneală pe cât de extravagant pe atât de condamnable. Lumina ce se prăvălește din cer și pătrunde tot sufletul omului, este singura care poate să-i folosească călăuză, iar forța pe care o dă Duhul divin este singura care izbuteste să-l poarte în aceste de nepătruns regiuni, în cari se manifestă Divinitatea, și nu rațiunea noastră singură. Trebuie să ai pe Hristos vecinic viu în tine pentru a te apropia de tronul Său, fără a fi nimic de imensa strălucire, înaintea căreia spiritele cele mai curate cu bucurie și cu cutremur se prostern.

Principiile creștine nu trebuie să formeze numai niște broderii, niște floricele de ornamentație pe pânza vieții sociale, la ocazii solemne, ci ele să constituiască fibrele cele mai intime din viața noastră, căci toate transformările sociale mai importante și operile de umanitarism, nu sunt decât niște fructe naturale ale acestor principii.

Numai credința în Hristos poate dinamiza spiritul și poate întoarce hedonismul trupesc la bucuriile inevitabil ascetice și nesgomotoase ale omului ce trăește dintr'un principiu lăuntric religios-creștin. Să ne lăpădăm haina veche a perversității și să îmbrăcăm pe cea nouă a moralității creștine, căci o evoluție în cele religioase nu se poate admite. Doctrina lui Hristos e categorică și precisă. Adevărurile religioase sunt transpuse în dogme imutabile cari își duc precizările în toate ramificațiile și cari trebuiesc acceptate, crezute și mai presus de toate, trăite. Ori și ce deviere dela ele își are sancțiunea imediată, excluderea din rândurile credincioșilor. Iar cine se abate și nesocotește învățăturile lui Hristos și se lipsește de îndrumările Lui, rătăcește pe cărări pline de primejdia tuturor căderilor și se însălbătăcește până la asemănarea cu animalele. Cultura apuseană ne-a ajutat numai să ne formăm ca popor trupește, iar viața morală sănătoasă și sigură o putem câștiga numai prin ortodoxism, care singur a dus mai departe neschimbată experiența creștinismului apostolic.

Plecând numai pe calea Evangheliei care este îngustă și greu de urmat, ne putem forma sufletește. Numai învățătura lui Hristos poate stabili un echilibru între cultura veacului de acum și viața noastră morală, între trup și suflet. Să năzuim ca viața noastră de acum înainte să o desbrăcăm de mirajul seducător al deșertăciunilor și să sfârșim în a ne odihni în El, căci creștinismul este religia și filosofia care împreună real cele două mari contraste și orânduiri ale vieții și care le așează într'un raport lămurit nu prin speculație, ci printr'o faptă a voinței supreme în care firea se supune într'u toate spiritului.

Numai Hristos e în stare să ne scape din acest desechilibru, întrucât El ne arată prin viața, prin învățătura și prin moartea Sa ce însemnează și cum e posibil să aparții pe de-a întregul vieții și totuș pe de-a întregul lui Dumnezeu!

Petru Toma
licențiat în Teologie

Vizitații canonice.

Credincioșii noștri din tractul Făgetului, de pe valea Begheiului, au rețrăit — după 23 ani — trei zile de mari răscoliri sufletești! P. S. Sa părintele episcop Vasile, folosind prilejul praznicului „Sf. Prooroc Ilie“ a mers la „Izvorul Miron“, unde se face obicinuitul pelerinaj anual.

Însoțit de P. O. D. Romul G. Ancușa protopresbiter consilier ref. eparhial precum și de diaconul T. Roșca, Prea Sfinția Sa a plecat anume la acest izvor, numit și „Balta caldă“, despre a cărui efecte miraculoase s'a scris în trecut, pentru a lua contact cu cât mai mulți credincioși.

La marginea comunei Curtea suntem întâmpinați de un banderiu de călăreți și de mulțime de credincioși, cari ne-au însoțit până la „Baltă“. Aici Prea Sfinția Sa este însoțit până la Mănăstire de domnul Victor Curuțiu prefectul județului Severin și d-l I. Borcoș, pretorul de plasă.

În fața unei mase imense de oameni veniți din depărtate locuri, chiar și din Ardeal, se începe sf. Liturghie în liber, unde pontifică P. S. Sa, înconjurat de un sobor de 23 preoți, și anume: protopresbiterii S. Olariu și R. Ancușa; preoții: R. Radulovici, T. Băianțu, S. Băianu, E. Sudreșan, Alex. Popovici, N. Unipan, P. Miclăuș, D. Șandor, V. Iclozan, N. Lascu, T. Gherga, C. Ionescu, I. Muntean, P. Iana, E. Balla, S. Prodan, Gh. Cornean, P. Vasilescu, E. Lăpăduș, ierom. Iova dela Hodoș Bodrog și diaconul T. Roșca. În decursul Liturghiei P. S. Sa a binevoit a hirotoni într'u diacon pe seama acelei mănăstiri, pe monahul Visarion Sintescu.

La priceasnă părintele episcop s'a adresat către mulțimea de credincioși cu o cuvântare potrivită momentului în care a evidențiat puterea miraculoasă a credinței și a rugăciunii. La cererea credincioșilor s'a săvârșit și taina sf. Maslu. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt din Sintești de sub conducerea însuflețitului învățător I. Faur.

După masă am cercetat comuna *Margine*. Aci comuna se arată îmbrăcată în haină de mare sărbătoare. Străzile sunt decorate cu verdeață și porți triumfale. În fața bisericii P. S. Sa este întâmpinat în bubuitul trascurilor de preotul locului, Serafin Băianu, iar o elevă de școală roștește următoarea închinare compusă de stud. Iosif Titel.

INCHINARE

P. S. Sale Domnului Episcop Dr Vasile Lăzărescu.

*Cutremuratu-s'au înălțimile din munții plini de soare,
Impodobitu-s'au de bucurie frumoase zările,
Intreaga fire strălucește și râde-a sărbătoare,
Noi spre Prea Sfinția Ta, ploși ne ridicăm cântările :
Să mergi spre țărnul dragostei Stăpâne, cu turma Ta iubită ;
Și pașilor când rătăcesc pe căile vieții,
Dă-le un țel măreț ; de 'mpovărări viața obosită
Condu-o spre limanul fericirii, spre lumile dreptății ...
Și gând curat sădește în suflete cu dreapta-ți judecată
Și Te-om mări în osanale și în cântări Stăpâne,
Vom sorbi din potirul iubirii lui Hrist, cea neseacăta,
Vom străluci și turmă și păstor în vremurile de mână !...*

După Vecernia săvârșită de P. S. Sa în sobor cu P. O. D. protopresb. tractual Sebastian Olariu, P. O. D. Romul G. Ancușa, precum și 6 preoți însoțitori dela „Balta caldă“, P. S. Sa se adresează către creștinii mărgineni, îndemnându-i să-și ridice locaș de închinare, potrivit cu referințele comunei, căci biserica este po-doaba unui sat. După ce se face revizia registrelor parohiale din mai multe comune, Prea Sfinția Sa vizitează pe d-nul N. Ionașiu deputat sinodal.

Fiind seara, ne îndreptăm spre Făget unde poposim peste noapte. La locuința P. O. D. Sebastian Olariu, P. S. Sa primește serenada dată de corul mixt local, condus de inimosul învățător N. Brașovan. D-l deputat sinodal V. Feneșiu, senator, exprimă în numele făgețenilor sentimentele de dragoste ce le simțesc față de iubitul lor ierarh. La această simbolică manifestație de atașament sufletească, mulțumește Stăpânul, îndemnându-i să-și facă din cântare un imbold de înobilitare sufletească.

Sâmbătă, conform programului fixat, vizităm comuna Fârdea trecând prin comunele Drăgășinești și Mătnicul-mic. Deși a fost o zi frumoasă de lucru, credincioșii acestor comune au ținut să primească pe Arhiepiscopul lor cu toată vrednicia. În Fârdea ne întâmpină notarul comunal iar înaintea bisericii așteaptă pe Arhiepiscopul preoții locali Gh. Garoi și E. Damșa. Ne fiind biserica sfințită de vre-un arhiepiscop, P. S. Sa se așează în tronul arhiepiscopesc și asistă la sfânta Liturghie, săvârșită de P. O. Domni S. Olariu, R. Ancușa, preoții locului, I. Unipan, D. Popovici, diaconii T. Roșca și V. Sintescu.

La priceasnă Prea Sfinția Sa îndeamnă creștinii să se ferească de amăgirile sectarilor, cari din interese omenești, doresc distrugerea bisericii noastre.

După masă, trecând prin Surducul-mic, mergem în comuna Sărăzani. Aici preotul locului

P. Vasilescu prezintă raportul despre starea morală și culturală a comunei. Vecernia o săvârșește P. S. Sa, împreună cu protopresbiterii S. Olariu, R. Ancușa și 5 preoți. După vecernie P. S. Sa predică despre taina Cununii, îndemnând pe credincioși să primească binecuvântarea bisericii în viața familială ce încep. De aici Prea Sfinția Sa face o excursie în pădurile din Făget.

Duminecă dimineața, orașelul Făget prezintă frumos aspect de sărbătoare. Dis-de-dimineață, strada principală, frumos pavoazată, era plină de oameni din loc și din jur. La ora 9 P. S. Sa este condus dela locuința protopresbiterală până la sf. biserică, cu litie, în care străluceau odăjdii de sărbătoare, dela 28 preoți.

Se începe sf. Liturghie. Pontifică P. S. Sa înconjurat de protopresbiterii S. Olariu, R. Ancușa, preoții: R. Radulovici, V. Iclozan, P. Miclăuș, V. Lugojan, I. Alexandrescu, I. Ștefanovici, T. Crisciu, T. Gherga, E. Sudreșan, I. Muntean. Gh. Garoi, E. Damșa, I. Unipan, Gh. Garoi iun., D. Șandor, S. Băian, I. Marinescu, T. Băianțu, C. Ionescu, Gr. Vasilescu, Miron Petric, N. Cibian, diaconii T. Roșca și V. Sintescu. După cheruvic, părintele episcop a hirotonit pe ierodiaconul Visarion Sintescu întru ieromonah pe seama mănăstirii „Izvorul Miron“.

La priceasnă P. S. Sa urcă amvonul adresând credincioșilor o înălțătoare cuvântare despre calea vieții creștinești prin adevăr. Indeamnă ca viața făgețenilor să impună prin curățire morală, înaintea tuturor credincioșilor din cele 64 comune, care gravitează spre Făget.

După masa comună dată în cinstea Prea Sfințitului, la ora 3 plecăm la Cliciova trecând prin comunele Sudriaș și Susani, fiind primiți cu multă dragoste din partea locuitorilor. La Cliciova, primesc pe Arhiepiscopul preoții locului: Ioan Ștefanovici și Titus Crisciu, iar corul bărbătesc local, intonează: Întru mulți ani Stăpâne. P. S. Sa oficiază Vecernia, la care participă 10 preoți.

După vecernie P. S. Sa ține o cuvântare, despre păstrarea și respectarea tradițiilor care ne-au păstrat ființa noastră ca biserică și neam al căror duh trebuie să ne fie călăuză și în vremurile grele de azi. Fiind în comuna aceasta înmormântat profesorul universitar Dr Iosif Popovici, Prea Sfinția Sa a ținut să meargă la mormântul său, înălțând o rugăciune.

Istorici și preocupări.

În atelierele grafice Socec et Co. S. A. a apărut de curând **Legea strămoșească** *văzută și descrisă de istoricii români cei mai de seamă și de profesorii dela facultățile de teologie ortodoxă*. Autorul cărții este, se pare, tot un fel de istoric: N. V. Pantea. De bună seamă că mai proaspăt, ca și pomenita lui operă tipografică. („Unirea” Nr. 29/1934 o și recomandă: „cu toată dragostea și cu toată însuflețirea. În toate cercurile!”)

Pe autor nu-l cunoaștem, dar nici nu are importanță. E poate ceva mai interesant a ști ce spune el despre legea strămoșească. S'ar părea că nimic, deoarece spune în prefață: „n'am spus dela mine nimic... n'am rezumat nimic” (pag. 4) pentruca să tragă anumite... nedumeriri, căci autorul nostru n'ar vrea să se contrazică făcând concluzii (e drept că tot *nimica* spune și acolo). Întâi, iată istoricii citați de d-l Pantea: Bogdan, Bratianu, Carol A. S. R., Dobrescu, Draghicescu, Erbicaneanu, Ibrăileanu, Ionescu-Gion, Ionescu M. G., Lapedatu, Lovinescu, Lupaș, Maiorescu, Mihălcescu, Metes, Nilfes, Obedenariu, Onciul, Pârvan, Pușcariu și Xenopol. Aci sunt amintiți și câțiva profesori de teologie. S'ar părea deci, că lucrarea e bine pilotată, și — ca în fața unei noi și definitive revelațiuni — nu ne rămâne decât să facem *mea culpa* de tot ce am crezut și credem, și să primim de bani buni tot ceace ni se înșiră de-a valma, din cozi și capete de operă, în cele 4 capitole extinse în peste 100 pagini de carte. Să vedem dar pe îndelete.

Imitând metoda istoricilor, N. V. Pantea începe prin a descrie începuturile Daciei. Prompt cu cuceririle *romane*. (Și atât îi place acest cuvânt — de dragul căruia poate nu aplică nici circumflexul reclamat de numele d-sale — încât toate manifestările noastre istorice, și *cu deosebire pe cele religioase*, le vede stăpânit de această dragoste. *Sine ira et studio*). Românii în Dacia sub semnul legii strămoșești. Creștinarea lor. Părăsirea legii strămoșești. Biserica și românismul în decurs de 8 veacuri de când Românii părăsira legea strămoșească. Renașterea națională prin întoarcerea unei părți a Românilor la legea strămoșească.

Evident că succesiunea capitolelor, pusc de d-l Pantea sub ordinul: *să fie lumină*, te duce fatal spre lumina dorită de dânsul, dar numai cu două condițiuni: 1. să fi orb și 2. dacă în loc de istorici, consulți preocupări istorici. Căci să vedem.

Istoricii pe cari îi citează autorul, și cărora — cu hotărâte rezerve în materie religioasă pentru unii — le recunoaștem cu toții autoritatea, au un avantaj pe care din păcate autorul nostru nu-l prea are: ei sunt istorici și *punctele lor de vedere* se încadrează într'un ansamblu; ei au scris și scriu istorie, nu operă de paie... Se zice că terminologia latină a cuvintelor din limba noastră privitoare la cult, sărbători, sfinți etc., pe lângă alte și alte împrejurări, ar fi argument pentru creștinismul nostru roman. „Că misionarii dintâi se pare a fi de origine greacă, astfel au predicat creștinismul în limba elină, de unde nu urmează că nu știau latinește"...; și iată bucurie mare: „Nichita episcopul Remesianei a fost un romanizator al nostru și prin creștinism” (acest din urmă, citat din Pârvan, pag. 16 a cărții amintite); totuși, e uimitor că noi ținem de lege strămoșească pe

cea ortodoxă-răsăriteană?! „Românii au primit legea creștină încă din perioada romană a existenței lor”, spune Xenopol, și iarăș saltă de bucurie exploratorul lui. *Dar acest adevăr nimeni nu-l contestă, d-le Pantea!* E stabilit doar și definitiv admis în știința istoriei că poporul nostru s'a născut creștin, iar elementele componente ale ființei noastre sunt: cel autohton, dac, și cel suprapus, roman. Că, mai departe, românii au primit legea creștină în forma latină, adică ritul și limba predicării latinești*, cere puținel răgaz, o analiză istorică și una a cuvintelor. (Altfel prea dăm buzna la papa!)

Proaspăt cucerita provincie romană fu repede organizată și întregită cu populație, prin mijlocul coloniștilor. Aceștia veniau aci din împărăția romană (Eutropiu: *ex toto orbe romano*), și cu deosebire din Asia-mică, unde creștinismul prinsese rădăcini de-a binelea. Populația noii Dacii primește deci ușor creștinismul prin mijlocirea acestei imigrări *romane*. Un creștinism *pur și simplu*, curat cum îl propovăduise o sută și ceva de ani mai înainte Mântuitorul Hristos, și mai pe urmă apostolii Săi și urmașii acelor. *Nu se poate vorbi în veacurile prime de creștinism roman, de forme latine etc. etc.* Pe-atunci toată lumea cultă (adică toate popoarele — inclusiv cele cucerite mai nou de romani) era romană; *dar roman sau latin nu însemna deloc papal!* Această împărăție însă nu vedea cu ochi buni pe creștini. Căci, dacă-i a vorbi, primii secolii tocmai că încreștează din partea imperatorilor romani ne mai pomenite prigoane împotriva creștinilor. *Forma latină* de care pomeneste, alături de Onciul, istoricul Pantea nu ar apare deci nici într'un chip atrăgătoare; dar ea nici nu poate fi pusă, în chip serios, în discuție. Este știut că Roma la începutul creștinismului e în decadentă, și abia se mai susțină 4 secolii și jumătate. Ea nu putu să se bucure de faima pe care o avea de-acum: Alexandria, Antiohia, Carthago etc. Iar coloniștii romani ai Daciei, în frunte cu misionarii lor, în preponderență Greci din Asia-mică (vezi citatul de mai sus, pag. 16) vorbeau cu toții și limba latină vulgară, ea fiind limba poporului din vasta împărăție! Dar, până la schisma cea mare, pentru a reveni, nu se știe de forme sau nuanțe, ele erau date cel mult pentru facilitatea orientării, și niciodată creștinismul *roman*, măcar în acest timp, nu însemna un creștinism *papal*: *papalitate nu este identic cu romanitate*. Asta să o înțeleagă d-l N. V. Pantea că nu e greu de înțeles! (A vorbi de un creștinism *roman* sau *latin* în Dacia, cu deosebire îndată după cucerirea acestei țări de către Romani, este a face insinuare în favorul unui papistism, la început necunoscut — ca neexistent — mai pe urmă odios Românilor, urmașii Romanilor și ai Dacilor.) Să facem dar un pas mai încolo.

Amintind istoria, devenită legendă cu papa Formosus, autorul spune că prin năvălirea lor și așezarea lor printre noi, Bulgarii ne slavizează, *scofându-ne de sub supremația Romei*. (Pag. 23 citat din Onciul: Românii în Dacia Traiană) Ori, să ne ierte d-l Pantea care cu această teză nu-i convine să se depărteze de Onciul, dar, deși pe urma năvălirii Bulgarilor, poate fi vorba de o slavizare a unor forme, cu totul de suprafață*), ale vieții religioase, *de o pendență directă și*

* Insuș N. Iorga, citat de Pantea la pag. 21 a cărții, spune: Mulți învățați cari aveau interes la aceasta au scris că noi am căpătat legea creștină târziu dela Bulgari. O mai mare rătăcire ca aceasta nu se poate. Întâi că un neam vechiu și mai cult nu poate să capete astfel de adăugiri sufletești dela un neam mai nou și mai sălbatec.

canonică a noastră de patriarhul Romei nu poate fi vorba.

Lumea romană, după căderea Cetății eterne, re-strânsă în apus la ocrotirea ei în și prin biserică, se bucură aproape un mileniu de cea mai splendidă manifestare acum în împărăția de răsărit. Departe de a fi osândit, imperiul acesta, în frunte cu strălucita lui capitală, a recoltat o neperitonre admirație a lumii de pretutindeni. Și în definitiv, rezistența lui încă zece secole la atâtea atacuri și seducții barbare cum poate fi tâlcuită decât prin puterea și vitalitatea lui mare? În privința imensului său rol iată ce spune *Charles Diehl* în monumentală sa lucrare *Grandeur et décadence de Byzance*. „Mai bine de o mie de ani dela sfârșitul secolului al 6-lea până la mijlocul secolului al 15-lea, imperiul bizantin a fost locul unei civilizațiuni strălucite; între toate civilizațiunile cea mai strălucită din întreg evul mediu și poate unica civilizație pe care a cunoscut-o Europa între sec. V. și XI. Până când stătele barbare ale Occidentului păstrau numai slabe reminiscențe ale romanității, elemente ale culturii noi, ... Bizanțul a fost centru al eleganței, focarul de cultură și gândire de artă neîntrecută. Prin incontestabila superioritate a civilizației a exercitat o profundă influență atât asupra lumii occidentale, cât și Orientale. Bizanțul a lăsat urme adânci în istoria umanității (pag. 275-276)“. Nu mai cităm din istoria d-lui N. Iorga, I. Peretz, cari deasemenea au accent de profundă admirație pentru Bizanțul pe care cu graiul unui rus mediocru îl vestejește d-l Pantea (Sau îl vede prin prisma domnilor din Fanar ori a călugărilor greci).

Cu această suveică a credinții romane, simpaticul domn Pantea face un minunat covor, și cu el în cap... nu-i mirare că în besna năvălirilor barbare nu vede decât stafii ale ortodoxiei. Impânzirea noastră cu Slavii apare la autorul nostru o roadă a ortodoxiei; năpădirea asupra-ne a infometăților călugări — din răsărit și apus — totașa, obscurantismul e din răsărit, de-acolo tot răul. S'ar părea că stăm sub anatema pusă de Humbert acum exact 880 de ani pe masa altarului din biserică Sfintei Sofii.

Autorul nostru ori e naiv, ori vrea un lucru și anume, să arunce toate relele naționale, suferite de Români în cursul timpului, în cărca ortodoxismului. A cules în acest scop tot ce a vrut, și a combinat ca să iasă biruitoare legea strămoșească a bunicilor noștri, papii dela Râm. Și cât de trandafiric vede el ruptura de acum trei veacuri a fraților!

Dacă am cita și noi la întâmplare din Maiorescu, am scrie: „Că politica dinastiei Habsburgice care ne-a împărțit în două, n'a fost noroc“. Intr'adevăr că n'a fost noroc, și marele luceafăr al romanității noastre P. Maior îi spune așa: *a fost o meteahnă!* Iar dacă am deschide cartea sbuciumată a acestor vremuri, scrisă pe bază de documente de profesorul Silviu Dragomir, am găsi pagini pe cari nici chiar un preocupat al istoriei nu le-ar putea reproduce fără strângere de inimă. Dar să-i lasăm pe aceștia în pace, „istoriile“ lor le cunoaștem; cu adevărat nu spun nimic!

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Realități...

Imi plac articolele din publicitate, cari se ocupă de soarta bisericii noastre. Pe deplin mă mulțumesc însă, numai acelea cari privesc realitatea în față și, spre cel mai nobil scop, ne dau o cât mai sinceră iconană a ei.

Pentru dorința manifestată în ele de a contribui la îndreptarea unor stări dela noi, mi-au plăcut și articolele cu titlul comun „Lipsă de disciplină“ din Foaiă Diecezană Nr. 23 și 26 de pr. Anuțoi, cel dintâi și de pr. Tr. Constantin, al doilea.

Ierte-mă însă primul dacă-i spun, că lipsei de disciplină, din cauza căreia biserică noastră lăncezește și buna ei administrare suferă, nu-i poartă vina numai preoțimea. Dar să nu se supere nici al doilea, când accentuez, că decât să acuzi preoțimea singură, e și mai deplasat să-i cauți scuza în motivul: că preotul — om fiind și el — e silit să cadă pradă curentului determinat de „mentalitatea colectivității — dacă vreți specific națională — carea este cauza stărilor dureroase în cari trăim“.

Da! Suntem oameni. Inșă, conștii de menirea noastră, ar trebui ca asupra omenescului, să dăm înțietate preoțescului din noi și să ne opunem curentului respectiv, din răspuțeri, indiferent că prin aceasta riscăm ca lumea să ne considere de elemente „pur și simplu de prisos, dacă nu mai rău“. Da, aceasta ar trebui, dar nu pretextând fiecare, că o *rândunică nu aduce primăvara*, preoțimea în general — onoare excepțiilor — să se complacă în ticăloșile vremii.

Apoi că preoții din Vrani, cărora toată cinstea, s'au supus unui ordin al stăpânirii, chiar din dragoste și conștiință, precum și sutele de eventuale alte cazuri similare — nu esclud totuși reala înstrăinare și conflictul despre care, când zice colegul Constantin, că la noi nici vorba nu poate fi, sau că-i în necunoștință, sau că privește prea pieziș lucrurile și nu cu toată sinceritatea.

Și că la noi sunt reale aceste rele, este în virtutea tocmai a *spiritului de imitație* și al *aplicării spre sugesție*, o teorie pe care o reproduce în articolul său. Dar vezi că cei mari sugestionează celor mici. Iar imitația este o însușire mai ales a celor mici. Iată dar, dece pentru tot răul, vinovăția revine în bună parte și stăpânirii, cel puțin celei imediat superioare.

Am convingerea, spre pildă, că neglijării drepturilor vitale ale preoțimii noastre și tratamentului ei prea mașter adesea, episcopul nu i-a purtat decât vina prea marei încrederi în acei cari au abuzat de ea; făcând victimă din stăpân și din autoritatea lui bicitu împotriva aceloră, cari în murmurele de protest și în revolta lor mocnindă, dar generală și de realitate netăgăduibilă contra stăpânirii, nu fac distincție între vinovați.

În acestea ar cam sta înstrăinarea și conflictul din vorbă: Bunăvoința și dragostea chiar când ar porni de sus, până la noi străbate schimbată. Deci din cauza unora dintre intermediarii, cari uneori servesc exemple de directă calcare a unor ordine, respectul de mai mari nu este totdeauna din dragoste sau conștiință.

Din multele cazuri câte le cunosc, spre razim aserțiunii mele, iată 1—2: În preajma alegerilor de acum vre-o 2 ani, în Domnul răposatul episcop, a dispus ca slujitorii altarelor să se abțină dela luptele politice. Și cum alegerile erau fixate pe zile de sărbătoare, s'a zis că preoții la nici un caz să nu-și lase slujbele bisericesti, nici chiar pentru depunerea votului. Cu toate acestea, nu numai în zilele de alegeri, ci și în

sărbătorile cu săptămâni înaintea lor s'a văzut un protopop făcând propagandă disperată.

Mai mult. Odată, în timp ce un preot își făcea slujba la sfântul altar, superiorul său — protopopul — ținea adunare politică. Și în loc ca prezența lui în comună să fi atras poporul la biserică, într'un număr mai impunător, i-a scos din biserică și pe puținii cari înfruntaseră până aci curiozitatea pentru cele politice. Indoit rău serviciu deci. Și fiindcă acest preot a încercat să facă juste observațiuni preoților din acel anturaj politic, în toiul propagandelor pe zile de sărbătoare, i s'a răspuns dojenitor și chiar cu amenințare.

Am cercat zugrăvirea acestei laturi a realității, pe cât de triste pe atât de adevărate, dela noi, cu scopul ca noul nostru Stăpân, cu bunăvoință, plin de grijă și dragoste deopotrivă pentru toți — să ceară supușilor săi, începând cu gradele înalte însă: revenire la menirea lor bisericească, supunere, respect, dragoste și conștiință.

Nu doresc nimănui moarte, ci tuturor îndreptare spre triumful bisericii noastre, pe care țin s'o servesc cu adevărul vorbit s'au scris și nu cred că prin aceasta să-mi trag vre-o osândă din partea adevăratului Stăpân și cu atât mai ales nu, căci apostolul zice: „Că dregătorii nu sunt frică faptelor bune“... (Rom. 13, 3).

I. H.

ȘTIRI

Parastas s'a oficiat în Catedrala noastră din Caransebeș pentru sufletul marelui rege Ferdinand I. A luat parte însuș P. S. episcop, autoritățile civile și militare.

După terminarea parastasului, P. S. episcop a pornit în vizitațiune canonică în tractul protopresbiteral al Buziașului.

Pentru muzeul eparhial au intrat următoarele obiecte: o diplomă comemorativă dela pâr. maior Coriolan Buracu, un sleag vechi cu icoana Botezului Domnului dela pr. Nicolae Jula din Dalci, o monedă veche de aramă dela preotul Coriolan Ionescu din Sintești, alta tot de aramă dela ieromonahul V. Sintescu, precum și unele hârtii și documente vechi dela funcționarul consistorial Gh. Borțovan.

Tuturor donatorilor mulțumirile noastre!

Bancnote de 1000 lei. Cu începere dela 23 Iulie a. c. Banca Națională a României a pus în circulație noi bancnote de 1000 lei. Bancnotele cealalte vor fi retrase din circulație.

Asasinarea cancelarului Dollfuss. Un atentat în stil mare s'a săvârșit în 25 Iulie în Austria. Anume, pe când miniștrii țineau consiliu, un număr de 140 teroriști național-socialiști au tabărit asupra lor amenințându-i cu revolverele. Cancelarul Dollfuss condus într'o cameră separată a fost împușcat, iar ceialalți apia înspre seară au fost liberați datorită unui truc al ministrului de justiție. Moartea lui Dollfuss care a dat țării sale o constituție inspirată dintr'un larg spirit creștinesc, este unanim regretată. Teroriștii sunt judecați de către Curtea Marțială.

† **Preotul Ioan Oprea.** Venerabilul preot Ioan Oprea din Doman, după o cinstită preoție de 66 ani, a trecut la vecinicie în vârsta frumoasă de 90 ani. Răposatul, preot distins, a fost tatăl protopresbiterului nostru Traian Oprea din Vârșeț, căruia și pe această cale îi transmitem condoleanțele noastre.

Pe adormitul Domnul Dumnezeu să-l învrednicească de vecinica odihnă!

† **Elena Orza** văduva fostului învățător Ioan Orza, unul dintre marii dascăli ai epocii renașterii naționale din Valea Carașului, a adormit în Domnul Sâmbătă în 21 Iulie 1934 în vârstă de 88 ani în Apadia. Familia Corneanu îndurerată de pe urma morții de acum trei săptămâni a doamnei Cornelia Corneanu, este din nou încercată. Îi transmitem condoleanțe și urăm părintelui Nicolae ușurarea suferințelor sale trupești, cari îl ținutesc la pat din clipa apunerii în mormânt a vrednicei sale consoarte.

Note Oficiale.

Nr. 3889 E. ex 1934.

Se aduce la cunoștință studenților dela Academia teologică, că înscrierile la Academie se fac anul acesta în zilele de 28—30 Septembrie a. c.

Asupra cazurilor de întârziere din motive binecuvântate, decide Consiliul eparhial.

La înscriere se solvESC următoarele taxe:

- a) Didactrul Lei 300.
- b) Pentru fondul de ajutorare „Ioan Popasu“ Lei 50.
- c) Pentru fondul de excursii Lei 50.
- d) Pentru societatea de lectură „Ioan Popasu“ Lei 50.
- e) Pentru baie Lei 50.
- f) Pentru folosirea mobilierului (interniștii) Lei 100.

Examenele de corigență de curs și examenele generale, se țin începând din 25 Septembrie, iar prelegerile se încep la 2 Octomvrie a. c.

Toți studenții, ai căror părinți nu locuiesc în Caransebeș, sunt obligați să locuiască în Internatul diecezan.

Taxa anuală pentru internat, care după împrejurări se poate majora, este de Lei 8000 (optmii) pe întreg anul școlar și se plătește anticipativ în patru rate de câte Lei 2000 (douămii) și anume rata I. la înscriere, rata II. la 15 Noemvrie a. c. rata III. până la 31 Ianuarie 1935 și rata IV. până la 15 Apr. 1935.

De hainele de pat, de rufărie și de spălatul (curățitul) lor se vor îngriji studenții. Tot așa și de tacâmurile necesare, la întrarea în internat.

Se observează că certificatul medical, pe care au să-l prezinte tinerii, cari intră pentru prima dată în Academia teologică, trebuie să fie eliberat de către medicul Academiei, d-l Dr Virgil Budințianu.

Caransebeș în 28 Iulie 1934.

1-3

Episcopul diecezan:

† Vasile.

Nr. 2743 Sc. 1934. * * *

Parohia bisericii sf. Paraschiva din comuna Olănești, județul Cetatea-albă a trimis mai multor parohii de ale noastre carnete cu cărămizi, cu 5 Lei bucata în scopul de a le destace pe seama construirii noiei biserici de acolo.

Dupăce până astăzi nici una din parohii nu și-a dat socoteală cu parohia din Olănești, îndrumăm a se răspunde conducătorilor acestei parohii, avizată la mai multă bunăvoință.

Caransebeș în 17 Iulie 1934.

Episcopul diecezan:

† Vasile.

CONCURSE.

Nr. 3921 B. 1934.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în Academia teologică pe anul școlar 1934-35 sunt a se înainta Consiliului eparhial, prin Oficiile protopopești, până la 15 Septembrie a. c.

La petițiuni se vor alătura următoarele documente:

1. Extras de botez.
2. Diploma de bacalaureat.
3. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial vizat de către Oficiul protopopesesc.
4. Certificat dela medicul Academiei teologice, că petentul este deplin sănătos și fără detecte.
5. Declarațiunea părinților sau a tutorelui că vor suporta toate cheltuelile cu întreținerea petentului în internatul diecezan și cu procurarea uniformei.

Se observează că toți studenții Academiei sunt obligați să locuiască în internatul diecezan.

Petenții, când vor fi chemați, vor avea să se prezinte la Consiliul eparhial.

Caransebeș la 24 Iulie 1934.

Episcopul diecezan:

† Vasile

Nr. 3890 E. ex 1934.

Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului publică concurs pentru ocuparea postului de *Econom* la internatul Academiei teologice din loc.

Reflectanții la acest post nu pot fi decât numai preoți.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar lunar de 2000 (două mii) lei luat în bugetul statului.

2. Intreținere, locuință, luminat și încălzit pentru cel mult două persoane.

Cererile timbrate se vor înainta Consiliului eparhial până inclusive 13 August 1934.

Caransebeș în 24 Iulie 1934.

1-3

Episcopul diecezan:

† Vasile

Convocare.

Domnii acționari al societății *Depozitul de bere Dacia s. a. din Caransebeș* sunt invitați la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Caransebeș la **15 August a. c. ora 10 a. m.** în biroul societății din Str. Episcop Popasu.

Ordinea de zi:

1. Hotărârea în privința lichidării societății.
2. În caz că s'ar hotărî lichidarea, alegerea lichidatorului.

Caransebeș, la 22 Iulie 1934.

Diracțiunea.

N. B. Conform statulelor, acționarii cari doresc să ia parte la adunarea generală personal sau prin plenipotențiații lor, sunt obligați ca înainte de ținerea adunării generale cu 8 zile să depoziteze acțiunile lor dimpreună cu cupoanele scadente la cassiera noastră.

Tipografia

și Librăria

Diecezană

Caransebeș

Este înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți românești literare și științifice,
◆ requisite școlare și de birou. ◆

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Legătorie proprie.

„MUNTEANA“
CASĂ DE PĂSTRARE SOCIETATE PE ACȚII ÎN CORNEREVA.

Convocare.

Domnii acționari ai Casei de păstrare soc. pe acții „MUNTEANA“ din Cornereva sunt invitați la a

XXIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține la **5 August 1934 ora 2 p. m.** în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării, numirea de către președinte a unui notar și doi verificatori.
2. Raportul Consiliului de Administrație, prezentarea bilanțului, raportul Comitetului de Cenzori și darea absolutului.
3. Propuneri, întrate conform statutelor.

Consiliul de Administrație.

N. B. Pentru a putea exercita dreptul de votare domnii acționari sunt rugați să-și depună acțiunile la institut până la **2 August 1934, ora 10 a. m.**

ACTIVA	CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1933		PASIVA	
Casa în numerar		22.491	Capital de acții	300.000
Cambii de bancă și ipotecare	3.004.877		Fond de rezervă	125.275
Conturi curente acoperite	199.044	3.203.921	Fond pentru dubioase	83.235
Efecte		50.000	Depunere	1.823.636
Bănci		8.380	Reescont	763.864
Perderi din anul 1932	146.942		Credite de cont-curent	198.290
Perderi din anul 1933	49.058	196.000	Diverse conturi creditoare	186.492
		3.480.792		3.480.792

DEBIT	CONTUL PROFIT ȘI PERDERE		CREDIT	
Spese de birou		3.387	Dobânzi la cambii	597
Chirie		12.000	Dobânzi la cont-curent	140
Dări restante		34.408	Perderi	49.058
		49.795		49.795

Ioan Grozăvescu m. p.
director executiv

Cornereva, la 31 Decembrie 1933

George Belcota m. p.
contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ion Armaș m. p.

Petru Fotoc m. p.

Petru Belcota m. p.

Dr. Liviu Grozăvescu m. p.

George Cristescu m. p.

Subsemnatul Comitet de Cenzori am examinat și revidat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

COMITETUL DE CENZORI:

Izidor Tătariu m. p.

Ion Duicu m. p.

Carol Schwab m. p.

Iosif Roiescu m. p.

Ion Brinzei m. p.